

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Csp/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120405838
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:6120405838.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v spore žalobcu: Silverside, a.s., so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 50 052 560, zastúpený VIVID LEGAL, s. r. o., so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: C. O., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX Z. XXX o zaplatenie sumy 4. 584,27 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4.089,25 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne

- zo sumy 1.694,22 eur od 18.8.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.12.2017 do 29.12.2017,
- zo sumy 77,37 eur od 23.1.2018 do 29.1.2018,
- zo sumy 77,37 eur od 23.3.2018 do 26.3.2018,
- zo sumy 77,37 eur od 23.4.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.5.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.6.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.7.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.8.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.9.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.10.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.11.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.12.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.1.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.2.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.3.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.4.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.5.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.6.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.7.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.8.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.9.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.10.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.11.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.12.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.1.2020 do zaplatenia
- zo sumy 77,37 eur od 23.2.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.3.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.4.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.5.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.6.2020 do zaplatenia,
- zo sumy 77,37 eur od 23.7.2020 do zaplatenia,

a vynaloženými nákladmi vo výške 10,- eur, a to všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamieta.

III. Súd žalobcovi vo vzťahu k žalovanej p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 85,26 % s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal dňa XX.XX.XXXX na upomínacom súde žalobu, ktorou žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie istiny 4.255,35 eur s úrokom z omeškania, na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 328,92 eur a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 10,- eur a na zaplatenie trov konania.

2. Podanie žaloby žalobca odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX uzavretej dňa XX.XX.XXXX poskytol žalovanej spotrebiteľský úver 3.000,- eur, s dojednaným zmluvným úrokom vo výške 18,73 % ročne. Žalovaná sa zaviazala splácať úver v pravidelných mesačných splátkach o výške 77,37 eur. Žalovaná sa so splácaním úveru dostala do omeškania. Upomienkami zo dňa 29.1.2018 a zo dňa 30.4.2018 žalobca žalovanú vyzval na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky. Poslednou výzvou zo dňa 27.5.2018 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne upozornil žalovanú, že (i) si žalobca od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné úroky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, (ii) vymáhanie nárokov žalobcu môže byť odovzdané do mandátnej správy a (iii) že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaná v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu zo zmluvy. Žalovaná si poslednú výzvu neprevzala v odbernej lehote.

Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním úveru, žalobca si uplatnil

- právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10% z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. Zmluvy),

- právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania (čl. II. Zmluvy),

- právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy zmluvnej pokuty, ktorá bude vyčíslená ku dňu zosplatnenia úveru od prvého dňa omeškania.

Žalobca oznámením o zosplatnení pohľadávky oznámil žalovanej, že ku dňu 23.7.2020 pristupuje ku zosplatneniu pohľadávky zo zmluvy a žalobca vyčíslil výšku dlžnej sumy na 4.466,22 eur a súčasne vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy (sumy zosplatneného úveru). Žalobca zároveň upozornil žalovanú, že v prípade, ak dlžnú sumu žalovaná neuhradí v stanovenej lehote, žalobca si dlžnú sumu uplatní súdnou cestou. Žalovaná si oznámenie o zosplatnení pohľadávky prevzala dňa 3.8.2020.

Vzhľadom na zosplatnenie úveru žalobca má tiež právo na

- zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10% ročne z dlžnej sumy zosplatneného úveru od prvého dňa omeškania (čl. XI. zmluvy),

- zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy zosplatneného úroku od prvého dňa omeškania (čl. II. zmluvy),

- zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo zmluvnej pokuty, ktorá bola vyčíslená ku dňu zosplatnenia úveru od prvého dňa omeškania.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil listiny - zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, sadzobník poplatkov zo dňa XX.XX.XXXX, upomienku zo dňa 29.1.2018 s kópiou neprevzatej obálky, upomienku zo dňa 30.4.2018 s kópiou neprevzatej obálky, poslednú výzvu zo dňa 27.5.2018 s kópiou neprevzatej obálky, oznámenie o zosplatnení pohľadávky - predžalobná výzva zo dňa 23.7.2020 s doručenkou, platobnú disciplínu dlžníka zo dňa 23.7.2020.

4. Na výzvu upomínacieho súdu žalobca ozrejmil, že si voči žalovanému uplatňuje

- istinu - celková výška dlžnej istiny úveru ku dňu zosplatnenia - 2.842,41 eur,
- zmluvné úroky vo výške 18,73 % ročne, t. j. celkovo 1.246,84 eur do dňa zosplatnenia úveru,
- zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne, a to vo výške 1694,22 eur od 18.8.2020 do dňa podania žaloby a zo súm omeškaných splátok úveru vyčíslenej ku dňu podania žaloby vo výške 326,06 eur,
- úroky z omeškania vo výške 5% ročne (i) zo sumy 1.694,22 eur od 18.8.2020 do zaplatenia, ktorá suma predstavuje sumu zosplatnených splátok úveru, teda tú časť úveru s platením ktorej, sa žalovaný dostal do omeškania až uplynutím lehoty na plnenie zosplatneného úveru, (ii) zo súm omeškaných splátok úveru a (iii) zo sumy zmluvnej pokuty vyčíslenej ku dňu zosplatnenia vo výške 244,87 eur od 18.8.2020 do zaplatenia,
- náklady na vystavenie listových upomienok vo výške 10,- eur.

5. Upomínací súd vo veci rozhodol vydaním platobným rozkazom sp. zn. XXUp/XXXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý bol žalovanej doručený dňa 3.12.2020. Žalovaná podala proti platobnému rozkazu odpor, v ktorom uviedla, že nárok žalobcu neuznáva. Podľa žalovanej predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v čl. IX upozornenie na následky nesplácania v bode 1. Tiež žalovaná poukázala, že zmluva musí obsahovať náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a teda sa majú tiež uviesť všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), v ktorej súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/7/2020 zo dňa 25.6.2020, a preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V prípade, keby úver nebol bezúročný a bez poplatkov, podľa žalovanej výška ročnej úrokovej sadzby 20,90 % je takmer trojnásobne vyššia ako priemerné úrokové sadzby z úverov v mesiaci marec 2017, a teda nie je v súlade s dobrými mravmi. Z opatrnosti žalovaná vzniesla aj námietku premlčania. Pre prípad, ak by súd žalovanú zaviazal k zaplateniu nejakej dlžnej sumy, požiadala, aby mohla takúto sumu splácať.

6. Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci, preto bola vec postúpená tunajšiemu súdu dňa 2.2.2021. K odporu žalovanej žalobca namietol jej tvrdenia, pretože sú nesprávne, klamlivé, všeobecné a niektoré irelevantné. Podľa žalobcu je zmluvná pokuta v zmluve dojednaná platná, pričom si uplatňuje len 10% ročne z dlžnej sumy v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Zb.. Podľa žalobcu zmluvnú pokutu je možné v spotrebiteľskej zmluve dojednať, avšak výška nesmie byť neprimeraná. Ak zmluvné ustanovenie doslovne kopíruje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, nemožno uzavrieť, že dojednanie zmluvnej pokuty je primerané a takéto dojednanie nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, v ktorej súvislosti žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/70/2019 zo dňa 14.11.2019. Žalobca tiež uviedol, že žalovaná bola o výške a spôsobe výpočtu RPMN informovaná samostatnou listinou „Informácia o RPMN“ zo dňa 13.9.2017 a 16.10.2017 a tiež „Štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.9.2017 a 16.10.2017. Podľa žalobcu aj dojednanie o úrokovej sadzbe vo výške 18,73 % a nie vo výške 20,9 %, ako uvádza žalovaná, je v súlade s platnými právnymi predpismi s poukazom na výšku maximálnej možnej odplaty. Žalobca tiež poukázal, že žalovaná sa dostala prvýkrát do omeškania so splácaním úveru v mesiaci december 2017 a žalobca podal žalobu dňa 19.10.2020 a teda trojročná premlčacia doba uplynúť nemohla.

7. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcu už nevyjadřila.

8. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň X.X.XXXX, ktorého sa nezúčastnila žalovaná. Právny zástupca trval na podanej žalobe v celom rozsahu. Ďalej poukázal, že medzi žalobcom a žalovanou sa na tunajšom súde viedli ešte ďalšie súdne konania, o ktorých súd rozhodoval, a to rozsudkom zo dňa XX.X.XXXX vo veci XXCsp/XXX/XXXX, kde bolo rozhodnuté o celom rozsahu požadovaného nároku okrem zmluvnej pokuty, pričom v tomto konaní boli priznané aj náklady na vymáhanie pohľadávky. V ďalšom konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa XX.X.XXXX, a to v celom požadovanom rozsahu, avšak tieto rozhodnutia nie sú doposiaľ právoplatné, pričom aj v týchto prípadoch išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola vyhotovená v rovnakom znení, resp. s rovnakými podmienkami ako aj v tomto prípade, pretože zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú vyhotovované unifikovane od roku 2019. Ďalej na otázku súdu dodal, že žalobca a žalovaná uzatvorili prvú zmluvu dňa XX.X.XXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 3.700,- eur a tento sa zaviazala splácať mesačnými splátkami vo výške 99,88 eur, k omeškaniu zo strany žalovanej došlo v marci 2018. Ďalšia zmluva medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená dňa X.X.XXXX, na základe ktorej žalobca žalovanej poskytol spotrebiteľský

úver vo výške 6.500,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná splatiť v mesačných splátkach vo výške 166,92 eur.

9. Po prednese právneho zástupcu žalovanej súd vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby sa písomne vyjadril a predložil dôkazy o tom, akým spôsobom žalobca skúmal schopnosť žalovanej splácať úver. Žalobca doručil súdu podanie dňa 23.7.2021, v ktorom s poukazom na § 7 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úverov uviedol, že pri splnení tejto povinnosti je potrebná súčinnosť veriteľa a spotrebiteľa, pričom žalovaná na účely skúmania schopnosti splácať úver poskytla žalobcovi dokumenty a údaje:

- žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa XX.X.XXXX, v ktorej uviedla priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.449,33 eur,
- spoločné výdavky žalovanej pred poskytnutím úveru vo výške 338,25 eur
- voľné zdroje žalovanej tvorila suma vo výške 338,25 eur po zoradení výstupov z registra údajov,
- žalovaná uviedla, že nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť,
- žalovaná čestne vyhlásila, že nebol na jej majetok vyhlásený konkurz, nie je v omeškaní splnením svojich záväzkoch voči iným veriteľom, a nie je vedený súdny spor či iné konanie, ktoré by mohlo ovplyvniť jej schopnosť plniť záväzky zo záväzkového vzťahu, ak tento vznikne na základe tejto žiadosti,
- žalovaná tiež čestne vyhlásila, že všetky informácie a údaje, ktoré uviedla, sú úplné, pravdivé a že nezamĺčala žiadne skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie jej žiadosti a že si je vedomá, že informácie a údaje slúžia žalobcovi ako podklad pre posúdenie schopnosti splácať požadovaný úver,
- výstup z rakúskej obdoby živnostenského registra, z ktorého vyplýva, že žalovaná od 13.4.2016 disponuje obchodnou licenciou na poskytovanie osobnej starostlivosti (opatrovateľstvo),
- daňové priznanie žalovanej za rok 2016 s príjmami vo výške 8.218,66 eur,
- potvrdenie o príjme zo dňa 13.7.2017, zo dňa 10.8.2017 a zo dňa 8.9.2017.

Žalobca tiež vykonal vlastné šetrenia za účelom zistenia a schopnosti žalovanej ako spotrebiteľa splácať úver a to lustráciou žalovanej úverovom registri - RegisterUverov s. r. o., v registri CRIF nebankových subjektov taktiež registri insolvenčných, z ktorých vyplynulo, že žalovanej boli poskytnuté dva spotrebiteľské úvery zo strany žalobcu dňa XX.X.XXXX a X.X.XXXX a ďalšie dva spotrebiteľské úvery z nebankových subjektov dňa XX.XX.XXXX a dňa X.XX.XXXX, pričom žalovaná nemala žiadny záznam v registri insolvenčných. Žalobca ďalej zdôraznil, že žalovaná bola zo strany žalobcu posudzovaná ako klient, ktorá si riadne plní svoje zmluvné povinnosti a do omeškania so splácaním úverov sa žalovaná dostala až roku 2018. Aj keď žalovaná žiadala o úver vo výške 5.000,- eur, žalobca po zohľadnení všetkých informácií poskytol žalovanej úver v sume 3.000,- eur s tým, že ako maximálnu možnú mesačnú splátku vyhodnotil sumu 338,25 eur. Pre žalobcu je nepochybné, že žalovaná dosahovala dostatočne vysoké čisté mesačné príjmy na zabezpečenie všetkých svojich mesačných výdavkov, ako aj na zabezpečenie splácania mesačných splátok úveru.

Žalobca s týmto podaním predložil súdu listiny - žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa XX.X.XXXX, výpis z rakúskeho obchodného registra, potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2016, daňové priznanie žalovanej za rok 2016, z potvrdenia o príjme žalovanej a výpisy z registrov.

10. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, tiež s ďalšími vyjadreniami žalobcu a listinami predloženými žalobcom, ako so skutočnosťami zistenými vlastnou činnosťou a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere dňa XX.XX.XXXX s číslom XXXXXXXXXXX, kde v článku II zmluvy si zmluvné strany dohodli podmienky úveru:

- poskytnutá čiastka úveru: 3.000,- eur,
- počet pravidelných splátok: 60,
- výška pravidelnej splátky: 77,37 eur,
- splatnosť pravidelnej splátky: 22. deň v mesiaci,
- dátum splatnosti prvej pravidelnej splátky: 22.11.2017,
- termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru: 22.10.2022,
- celková čiastka na zaplatenie: 4.642,20 eur,
- úroková sadzba úveru : 18,73% ročne,
- ročná percentuálna miera nákladov - RPMN: 20,24 %,

- priemerná RPMN: 13,74 %,
- odplata podľa Občianskeho zákonníka: 18,73 %,
- doba trvania zmluvy: na dobu určitú do 22.10.2021
- úroková sadzba pre prípad omeškania: 5 % ročne

12. Podľa čl. IX. bod 1 Zmluvy, ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

Podľa čl. IX. Bod 3 Zmluvy, ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatnenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatnenie úveru. Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa.

Podľa čl. IX. bod 4 Zmluvy, v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatnených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

13. Podľa sadzobníka poplatkov žalobcu, ktorý žalovaná prevzala a podpísala dňa 16.10.2017, vyplýva výška poplatku za vystavenie 1. Upomienky pri oneskorenej úhrade 3,- eur, výška poplatku za vystavenie oznámenia o zosplatnení 4,- eur.

14. Z informácie percentuálnej miere nákladov zo dňa 16.7.2017 vyplýva, že žalovaná bola informovaná o výške RPMN pre spotrebiteľský úver 20,24 % a tiež o výške priemernej RPMN 13,74 %, pričom tejto informácii bol taktiež uvedený vzorec na výpočet RPMN aj reprezentatívny príklad výpočtu, z ktorého vyplýva, že pri výpočte boli použité údaje - výška poskytnutého spotrebiteľského úveru, počet splátok, výška mesačnej splátky tá celkové náklady spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom. Túto informáciu žalovaná podpísala.

15. Upomienkou zo dňa 29.1.2018 žalobca žalovanej uviedol, že dňa 22.1.2018 uplynul dátum splatnosti mesačnej splátky vo výške 77,37 eur a zároveň ju upozornil, že od omeškania s úhradou mesačnej splátky si uplatňujú zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Podľa kópie obálky žalovaná si zásielku neprevzala v odbernej lehote.

16. Upomienkou zo dňa 30.4.2018 žalobca žalovanej uviedol, že dňa 22.4.2018 uplynul dátum splatnosti mesačnej splátky vo výške 77,37 eur a zároveň ju upozornil, že od omeškania s úhradou mesačnej splátky si uplatňujú zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Podľa kópie obálky žalovaná si zásielku neprevzala v odbernej lehote.

17. Výzvou označenou ako Posledná výzva zo dňa 27.5.2018 vyzval žalobca žalovanú na zaplataenie dlžných mesačných splátok úveru vo výške 154,74 eur, pričom ju zároveň upozornil, že si od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, čiže zmluvnú pokutu a úrok z omeškania a pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaná v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu zo zmluvy. Podľa kópie obálky žalovaná si zásielku neprevzala v odbernej lehote.

18. Oznámením o zosplatnení pohľadávky zo zmluvy zo dňa 23.7.2020 žalobca žalovanej oznámil, že pristupuje k zosplatneniu pohľadávky z úveru a vyčíslil výšku dlžnej sumy na sumu 4.466,22 eur a súčasne vyzval žalovanú na zaplataenie dlžnej sumy. Nakoľko bola žalovaná v omeškaní so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru dňa 23.7.2020. V dôsledku omeškania žalovanej si žalobca uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne z dlžnej sumy zosplatneného úveru od prvého dňa omeškania a na zaplataenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy zosplatneného úveru od prvého dňa omeškania a právo na zaplataenie zákonného úroku

z omeškania vo výške 5% zo sumy zmluvnej pokuty, vyčíslenej ku dňu zosplatenia úveru od prvého dňa omeškania. Predmetné oznámenie bolo žalovanej doručené dňa 3.8.2020.

Právny stav

19. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného účinného od 1.1.2017 (ďalej len „Zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona účinného od 1.6.2010 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

20. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 1.11.2008 (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa účinného od 17.7.2014 predávajúci nesmie konať v rozpore dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

21. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) účinného od 1.1.2008 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2014 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Podľa § 53b Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2010 ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa

najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Podľa ust. § 100 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Podľa § 544 ods. 1, 2 účinného od 1.1.1992 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihladne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

24. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

25. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2014, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.9.2014, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2010, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

Posúdenie veci súdom

26. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pre posúdenie okolnosti, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Žalobca je právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorému bol poskytnutý úver.

27. V danom prípade sa jedná tiež o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ fakticky vo väčšine prípadov možnosť tieto podmienky ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv, keďže sa vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

28. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je ochrana zavedená smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 tejto Smernice 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

29. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 3.000,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 77,37 eur pri počte splátok 60. Žalovaná titulom splatenia úveru uhrádzala splátky, avšak sa dostala s ich platením do omeškania.

30. Spornou skutočnosťou bolo posúdenie, či uplatnený nárok je alebo nie je premlčaný, keďže žalovaná vzniesla námietku premlčania, s ktorou žalobca nesúhlasil.

31. V danom prípade súd preskúmal, kedy začala plynúť premlčacia doba, a či táto uplynula vzhľadom k tomu, že žaloba bola podaná dňa 19.10.2020. Žalovaná neuviedla, kedy podľa jej názoru premlčacia doba začala plynúť. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní 3 mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k druhej vete § 103 Občianskeho zákonníka namieste, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neustanovuje (pozri Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 16Co/34/2018 zo dňa 18.10.2018)

32. Súd tiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/68/2018: „V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety druhej, v prípade tzv. zosplatenia dlhu len pre v budúcnosti splatné splátky premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, avšak tej, ktorá bolo dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Premlčanie celého zvyšku dlhu preto nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom tak, ako to uviedol súd prvej inštancie ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva, čo je v prejednávanej veci rozhodujúce.“

33. V danom prípade právny predchodca žalobcu využil svoje právo na zosplatenie úveru pre splátku splatnú v mesiaci apríl 2020, pričom splatnosť splátok bola dohodnutá na 22. deň v mesiaci, a teda od nasledujúceho dňa, teda od dňa 23.4.2020 začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu by tak uplynula najneskôr 23.4.2023. Taktiež čo sa týka splátok splatných pred zosplatením z upomienok je zrejmé, že žalovaná sa dostala do omeškania so splátkou splatnou v mesiaci apríl 2018, teda od 23.4.2018, pričom pri tejto splátke, by premlčacia doba uplynula 23.4.2021. Žalobca v danom spore podal žalobu dňa 19.10.2020, teda v tom čase nebol nárok žalobcu na splátky pred zosplatením, ale ani nárok na zosplatený dlh zo spotrebiteľského úveru premlčaný.

34. Žalovaná ďalej namietala, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, keďže v zmluve absentujú všetky predpoklady pre výpočet RPMN. Súd však sa s týmto názorom nestotožňuje, keďže z listín predložených žalobcom mal za preukázané, že žalovaná bola informovaná aj o výške RPMN, aj o spôsobe výpočtu tejto RPMN, ktorú informáciu žalovaná prevzala a podpísala. Čo sa týka ostatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky náležitosti tak ako v čase jej uzatvorenia vyžadoval zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

35. Súd tiež dospel k záveru vychádzajúc z predloženého vyjadrenia žalobcu zo dňa 23.7.2021, že žalobca pri poskytnutí úveru žalovanej postupoval s odbornou starostlivosťou, preveril jej schopnosť splácať úver, o čom predložil dôkazy o tom, že bonitu a schopnosť žalovanej splácať úver preskúmal.

36. Žalovaná tiež namietala, že výška zmluvného úroku je neplatné zmluvné dojednanie pre rozpor s dobrými mravmi. K dojednanej výške úrokov 18,73 % ročne podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd túto výšku preskúmal, pričom prihliadol na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 1 a § 1a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že podľa zmluvy

o spotrebiteľskom úvere uzavretou medzi stranami sporu jedinou odplatom, ktorú žalobca žiadal, bolo platenie úrokov vo výške 18,73 % ročne, pričom v každej splátke bola časť určená na platenie úrokov s amortizáciou istiny. Teda žalovaná sa zaviazala za požičanie 3.000,- eur zaplatiť odplatu, teda úroky spolu vo výške 1.642,20 eur (rozdiel medzi celkovou čiastkou na zaplatenie a výškou poskytnutého úveru).

Podľa citovaných právnych predpisov odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom podľa ust. § 1 ods. 4 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. použije sa priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Vychádzajúc zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 2. štvrtrok 2017 ku dňu 30.6.2017 priemerná RPMN pre spotrebiteľské úvery so zmluvnou splatnosťou nad 1 do 5 rokov vrátane bola 10,12 %. Jej dvojnásobok je 20,24 %. Súd týmto hodnotí, že výška úrokovej sadzby dojednaná medzi stranami sporu v zmluve o spotrebiteľskom úvere je v súlade so zákonnou úpravou, ktorá výšku odplaty limituje.

37. Nárok žalobcu na zaplatenie istiny úveru vo výške 2.842,41 eur (čo je súčet istiny úveru dlžnej pred zosplatením vo výške 1.148,19 eur a zosplatennej istiny úveru vo výške 1.694,22 eur) a úroku z úveru vyčísleného ku dňu zosplatenia úveru vo výške 1.246,84 eur, preto súd považoval za dôvodný, a preto žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 4.089,25 eur.

38. Žalovaná sa s plnením peňažného záväzku dostala do omeškania, a preto súd zaviazal žalovanú zaplatiť zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti tej ktorej splátky zo sumy vo výške tejto splátky a tiež zo sumy zosplatennej istiny úveru vo výške 1.694,22 eur od 18.8.2020, teda od uplynutia 14 dňovej lehoty stanovenej na plnenie zosplateného dlhu v zmysle oznámenia o zosplatení zo dňa 23.7.2020, ktoré bolo žalovanej doručené dňa 3.8.2020. Súd tiež priznal žalovanému aj náklady za vystavenie upomienok vo výške 10,- eur, keďže súd mal za preukázané, že žalobca žalovanej skutočne upomienky zasielal a z predloženého sadzobníka poplatkov je tiež zrejmé, že žalovaná svojim podpisom vyjadrila súhlas s výškou týchto poplatkov za konkrétne úkony žalobcu smerujúce voči nej.

39. V konaní si žalobca uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 326,06 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 244,87 eur (vyčíslená zmluvná pokuta ku dňu zosplatenia) od 18.08.2020 do zaplatenia. Žalovaná namietala, že zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd v tejto časti považoval nárok žalobcu za nedôvodný a preto žalobu v tejto časti zamietol.

40. Žalobca si uplatnil tento nárok v zmysle zmluvných dojednaní a to čl. IX., bod 1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V tomto smere súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k.: XCsp/XX/XXXX-XXX zo dňa 10.10.2019, súd vo svojom rozhodnutí určil, že: „že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2017 uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a. s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení: „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“ Vyššie uvedené rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom zo dňa 29.04.2021 vo veci sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX.

41. Ak súd v individuálnom spore rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že konkrétna podmienka je neprijateľná alebo neplatná (§ 298 CSP), ide o vyriešenie sporu medzi konkrétnym dodávateľom a spotrebiteľom. Súd vo výroku svojho rozhodnutia neuvádza povinnosť dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto podmienky. Napriek tomu však prichádza do úvahy precedenčný charakter uvedeného rozsudku, keď v iných sporoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom procesný útok, resp. procesná obrana (čl. 6 ods. 1 CSP) môžu byť založené na inom rozsudku súdu, ktorý sa týkal rovnakej

veci. Napriek tomu, že súd v rozsudku, ktorý sa týka individuálneho sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakazuje dodávateľovi ďalšie použitie dotknutej zmluvnej podmienky, táto povinnosť dodávateľovi vyplýva z hmotnoprávneho ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Porušenie tejto zákonnej povinnosti môže mať za následok absolútnu neplatnosť dotknutej časti spotrebiteľskej zmluvy, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a napokon právo na náhradu škody. V konaní o týchto nárokoch sa už nemusí dokazovať neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

42. Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájil, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porovnaj čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná - (pozri rozsudok KS Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012).

43. Súd zaoberal aj samotou výškou zmluvnej pokuty určenej sadzbou 12% ročne z dlžnej sumy v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/136/2018 zo dňa 15.11.2018: „Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie uvedený výklad žalovaného o zmluvnej pokute nezdieľa. Ustanovenie 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Irelevantné je tvrdenie žalovaného, že zmluvná pokuta sama o sebe nikdy neprevýši hranicu trojnásobku zákonného úroku z omeškania v zmysle bodu 11.3, keďže na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (14,6 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%) a odvolací súd preto súhlasí s tým, že zmluvná podmienka uvedená v článku 11 je v rozpore so zákonom. Lepšiu situáciu žalobcovi neprivedie ani tvrdenie, že dodržanie zákonom stanovenej hornej hranice sankcií je možné napríklad tým, že si nebude uplatňovať celý úrok z omeškania, ale iba jeho časť. Takéto následné zvažovanie krokov veriteľa, ku ktorým musí dôjsť, aby bola naplnená litera zákona je pre spotrebiteľa neprijateľné. Spotrebiteľ musí byť už v čase uzatváranie zmluvy oboznámený s presnou výškou zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, ktoré si v prípade nesplnenia svojich povinností bude môcť veriteľ od neho vymáhať. Povinnosť dojednať zmluvnú pokutu určením jej výšky alebo určením spôsobu jej určenia je zákonná požiadavka určenou priamo v ust. § 544 ods. 2 Obč. zákonníka a vyššie uvedený spôsob určenia, resp. výpočtu zmluvnej pokuty v Zmluve o spotrebiteľskom úvere tejto požiadavke nezodpovedá, pretože je neurčité a nejasné. Nehovoriac o tom, že od takéhoto neurčitého zmluvného ustanovenia veriteľ odvodzoval aj celkovú výšku pohľadávky, ktorú si voči veriteľovi uplatňoval dohodou o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd zároveň upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 3a ods. 3 nar. prichádza do úvahy len v prípade, ak je splnená podmienka uvedená v odseku 1, teda, ak súčet sankcií neprevyšuje priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne neprevyšuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, tak len v tomto prípade platí, že ak podľa tohto pravidla určené sankcie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie je možné uplatňovať len do výšky úrokov z omeškania podľa nariadenia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti za vecne správne.“

44. Aj v danom prípade je možné považovať zmluvnú pokutu za neprimerane vysokú a v rozpore so zákonom, s poukazom na ust. 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (12 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%), preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom a v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je takto dojednaná zmluvná podmienka

absolútne neplatná. Obdobný záver bol vyslovený Krajským súdom v Prešove v jeho rozhodnutí sp. zn. 1CoCsp/7/2020 zo dňa 25.06.2020.

45. Súd je tiež toho názoru, že zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nebolo ani individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke. Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovaní zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaná ako spotrebiteľka nemala možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaná ako spotrebiteľka zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала, mohla len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa jej podmienkam.

46. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto žalobu v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušenstvom ako nedôvodnú zamietol.

47. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútitelnosti zákonnými prostriedkami. Podľa odseku 2 ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Podľa odseku 3 lehota na plnenie je tri dni a plynie o právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

48. Žalovaná žiadala, aby súd v prípade uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi dlžnú čiastku, túto mohla splácať v splátkach. Žalovaná svoju žiadosť nijako neodôvodnila, pojednávajúci sa nezúčastnila, na ktorých by súd mohol k tejto žiadosti žalovanú vypočuť. Podľa súdu aj spotrebiteľ, ktorý je v spore žalovaným, je povinný pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia sporu. Žalovaná si svojej povinnosti plniť dlh voči žalobcovi musela byť vedomá, a to nielen od času uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale následne aj od času doručenia predčasnej splatnosti úveru a žaloby. Nakoľko súd nemal zo strany žalovanej preukázanú nepriaznivú finančnú situáciu, súd na návrh žalovaného na postupné splácanie neprihliadol a splnenie povinnosti súd určil do 30 dní od právoplatnosti rozsudku podľa ust. § 232 ods. CSP. Súd určil dlhšiu dobu na plnenie vzhľadom na výšku uplatňovaného nároku, pričom tiež prihliadol na mimoriadnu situáciu v súvislosti s pandémiou nebezpečnej nákazlivej choroby, kedy množstvo ľudí nemá pravidelný príjem alebo ho má v zníženej miere za situácie, kedy musia zabezpečovať primárne základné životné potreby, preto súd považuje za odôvodnené v tejto situácii, využiť jemu zákonom dané oprávnenie predĺžiť lehotu na priznané plnenie. Rozhodnutie súdu však nebráni žalovanej v budúcnosti dohodnúť sa so žalobcom na plnení svojej povinnosti formou pravidelných splátok.

K trovám konania

49. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo

50. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

52. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 4.425,31 eur s príslušenstvom. Súd vyhovel žalobe v časti o zaplatenie 4.099,25 eur, v ktorej je žalobca v tejto časti úspešný v rozsahu 92,63 % (= 4.099,25 eur z 4.425,31 eur). Súd v prevyšujúcej časti zamietol, čo predstavuje úspech žalovanej, teda žalovaná je úspešná v rozsahu 7,37 % (100 % - 92,63%). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní úspešnému žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,26 % (92,63 % - 7,37 %). O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CSP podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.